

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 6Co/46/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4419201698
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 10. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ingrid Doležajová
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2021:4419201698.2

Uznesenie

Krajský súd v Nitre, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Ingrid Doležajovej a sudkyň JUDr. Dagmar Podhorcovej a JUDr. Marty Polyákovej, v právnej veci žalobkyne: Ing. B. V., nar. XX. XX. XXXX, bytom Q. C. H., A. XX, zast. Advokátska kancelária JUDr. Ladislav Magyerka, s.r.o., so sídlom Nové Zámky, Ernestova bašta 2, IČO: 36 857 751, proti žalovanému: Ing. C. V., nar. XX. XX. XXXX, bytom Q. C. H., J. G. D. 70, zast. Mgr. Elenou Szabóovou, advokátkou so sídlom Nové Zámky, Hlavné námestie 7, o náhradu škody, o odvolaniach žalobkyne a žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Nové Zámky zo dňa 07. 10. 2019 č. k. 9C/17/2019-152 takto

rozhodol:

I. Návrh žalovaného na prerušenie konania **z a m i e t a** .

II. Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie **z r u š u j e** a vec mu vracia na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

III. Odvolací súd uznesenie súdu prvej inštancie zo dňa 26. 06. 2019, ktorým bola pripustená zmena žaloby, **z r u š u j e** .

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobkyni sumu 529,80 eura s 5 % ročným úrokom z omeškania od 14. 03. 2019 do zaplataenia, do troch dní od jeho právoplatnosti (výrok I.), žalobu v časti, týkajúcej sa zaplataenia sumy 2 003,42 eura s príslušenstvom zamietol (výrok II.) a žalovanému priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 58 % (výrok III.).

2. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že žalobkyňa sa žalobou domáhala od žalovaného zaplataenia sumy 2 575,82 eura istiny s 5% úrokom z omeškania od 04. 03. 2019 do zaplataenia ako náhrady škody, spôsobenú jej trestnou činnosťou žalovaného, ktorá pozostávala z bolestného podľa zák. č. 437/2004 Z. z. o náhrade za bolesť a o náhrade za sťaženie spoločenského uplataenia a o zmene a doplnení zákona č. 273/1994 Z. z. o zdravotnom poistení, financovaní zdravotného poistenia, o zriadení Všeobecnej zdravotnej poisťovne a o zriaďovaní rezortných odvetvových, podnikových a občianskych zdravotných poisťovní v znení neskorších predpisov (ďalej len „zák. č. 437/2004 Z. z.“) vo výške 572,42 eura, a z náhrady trov spojených s pribratím jej splnomocnenca ako poškodenej v trestnom konaní vedenom na Okresnom riaditeľstve PZ v Nových Zámkach pod ČVS: ORP-823/1-VYS-NZ-2016 a v trestnej veci vedenej na Okresnom súde Nové Zámky pod sp. zn. 3T/63/2017 v sume 2 003,42 eura. Na pojednávaní dňa 26. 06. 2019 uznesením pripustil zmenu žaloby v časti bolestného tak, že žalovaný je povinný zaplatiť žalobkyni titulom náhrady za bolesť sumu 529,80 eura.

3. Právne vec oprel o ust. § 100 ods. 1, § 106 ods. 1, 2, § 112, § 420 ods. 1, 3, § 424, § 444a, § 517 ods. 2 zák. č. 40/1964 Z. z. Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“), § 2 ods. 1, § 3 ods. 1, 2, § 5 ods. 1 zák. č. 437/2004 Z. z. a Opatrenie ministerstva zdravotníctva SR č. 17/2016 zo dňa 18. 05. 2016. Na základe vykonaného dokazovania mal za preukázané, že žaloba je dôvodná v časti týkajúcej

sa sumy 529,80 eura s príslušenstvom ako náhrady za bolesť, spôsobenú žalobkyni trestným konaním žalovaného v zmysle právoplatného rozsudku Krajského súdu v Nitre č. k. 2To/78/2018-864 zo dňa 24. 10. 2018, podľa ktorého bol žalovaný uznaný vinným z prečinu nebezpečného vyhrážania podľa § 360 ods. 1 a 2 písm. b) Trestného zákona s poukazom na § 139 písmeno c), za čo mu bol uložený peňažný trest vo výške 1 500 eur, keď po predchádzajúcich vzájomných nedorozumeniach so žalobkyňou, dňa 31. 08. 2016 pred rodinným domom č. XX C. S. ceste v obci Q. C. H., okres C. H., keď si žalobkyňa, prišla do rodinného domu pre svoje veci, jej žalovaný bránil niektoré veci si odniesť, kričal na ňu, že kradne, pričom sa jej vyhrážal slovami, že keď jeho babka, ktorej prišlo nevoľno zomrie, zomrie aj ona, a že by ju najradšej zaškrtil, hodil do jazera a utopil, potom pristúpil k žalobkyni a napľul jej do tváre, následne ju fyzicky napadol tak, že ju chytil za vlasy a strhol ju na zem, následkom čoho žalobkyňa spadla na kolená a pri tomto jej vulgárne nadával slovami, že je špina a že toto si zaslúži, čím spôsobil žalobkyni podvrtnutie hrudníkovej chrbtice a drobné kožné odierky na pravom a ľavom predkolení s dobou liečenia a práceneschopnosti od XX. XX. XXXX do XX. XX. XXXX. Konštatoval, že v trestnom konaní, vedenom na Okresnom súde Nové Zámky sp. zn. 3T/63/2017, znaleckým posudkom č. 041/2017 zo dňa 17. 04. 2017 znalec MUDr. Rastislav Rozboril ohodnotil podvrtnutie hrudníkovej chrbtice 25 bodmi a kožné odierky na ľavom a pravom predkolení 5 bodmi, spolu 30 bodmi, pričom vo výpovedi uviedol, že zranenia, ktoré žalobkyni boli spôsobené, mohli vzniknúť po chytení za vlasy a strhnutí na zem a pri takomto mechanizme mohlo dôjsť k poraneniu chrbtice v oblasti hrudníkového úseku a zároveň po páde na pevnú podložku, čoho dôsledkom boli odreniny na predkolení. Dospel k záveru, že žalobkyňa preukázala listinnými dôkazmi a právoplatne skončeným trestným konaním, že jej vznikli poranenia, na ktoré sa odvolávala v podanej žalobe, a z ktorých si uplatnila výšku náhrady za bolesť v celkovej sume 529,80 eura pri hodnote jedného bodu 17,66 eura. V súvislosti so žalovaným vznesenou námietkou premlčania poskytol teoreticko-právny výklad inštitútu premlčania, plynutia premlčacej doby a jej spočívania. Zastal názor, že bolo potrebné vychádzať z preukázanej skutočnej vedomosti žalobkyne o vzniknutej škode, teda kedy nadobudla vedomosť o rozsahu majetkovej ujmy vyjadriteľnej v peniazoch, a to aspoň v približnej sume s možnosťou jej dodatočného spresnenia, t. j. ktorú bolo možné natoľko objektívne vyčíslieť v peniazoch, aby žalobkyňa svoj nárok na náhradu škody mohla uplatniť aj na súde a že znalosť poškodeného o osobe škodcu sa viaže k okamihu, kedy poškodený získal informáciu, na základe ktorej si môže urobiť úsudok, ktorá konkrétna osoba je za škodu zodpovedná. Dôvodil, že ak poškodený uplatní svoje právo na náhradu škody spôsobenej trestným činom v adhéznom konaní, jednak riadne, t. j. najneskôr na hlavnom pojednávaní pred začatím dokazovania, poprípade už v trestnom oznámení vyjadří ako poškodený vôľu požadovať od konkrétnej osoby náhradu škody z konkrétnych dôvodov v konkrétnej výške, jednak včas, t. j. v priebehu premlčacej doby a v konaní riadne pokračuje, premlčacia doba od tohto uplatnenia po dobu adhézneho konania nebeží (R 29/1985, uznesenie NS ČR zo dňa 27. 04. 2011, sp. zn. 25Cdo/3300/2010). Ak nedošlo v trestnom konaní k uloženiu povinnosti nahradiť poškodenému uplatnenú náhradu škody, má poškodený možnosť uplatniť si svoj nárok na náhradu škody v občianskom súdnom konaní v premlčacej dobe, ktorej beh pokračuje po skončení trestného konania, o ktorom bol ako poškodený upovedomený až do jeho úplného vyčerpania (Rc 31/74). Nesúhlasil preto s názorom žalovaného, že pokiaľ si žalobkyňa neuplatnila nárok na náhradu škody v adhéznom konaní, tak jej ju nemožno priznať, keď žalobkyňa si mohla toto právo uplatniť aj po skončení trestného konania, a to podaním žaloby v občianskom súdnom konaní, čo aj urobila. Zvýraznil, že pokiaľ ide o právo na náhradu škody, cieľom úpravy obsiahnutej v ust. § 112 Občianskeho zákonníka je ochrana poškodeného v prípade, ak uplatneniu nároku na náhradu škody predchádzalo iné konanie proti tomu, kto spôsobil škodu. S ohľadom na zabezpečenie ochrany práv poškodeného sa zásadne vychádza z toho, že „poškodený riadne pokračuje“ v začatom konaní, keď po skončení trestného konania pokračuje v primeranej lehote podaním žaloby v civilnom súdnom konaní. Ak po skončení trestného konania podal poškodený v primeranej lehote návrh na uspokojenie rovnakého nároku v civilnom súdnom konaní, premlčacia doba nezačína znova plynúť dňom právoplatnosti rozhodnutia v predchádzajúcom trestnom konaní, ale jej plynutie je aj naďalej prerušené. Iba v prípade, že po skončení trestného konania nepokračuje poškodený v primeranej lehote v občiansko-právnom konaní podaním žaloby, začína premlčacia doba opäť plynúť od právoplatnosti rozhodnutia v trestnom konaní. Konštatoval, že k udalosti, z ktorej škoda vznikla, došlo dňa 31. 08. 2016 a objektívna premlčacia lehota uplynula dňa 31. 08. 2019. Vo vzťahu k subjektívnej premlčacej lehote uviedol, že bolo potrebné vychádzať z preukázateľnej skutočnej vedomosti žalobkyne o vzniknutej škode, nie iba o protiprávnom úkone, či o škodnej udalosti, pričom žalobkyňa ako poškodená nadobudla kvalifikovanú vedomosť o zodpovednostnom subjekte doručením rozsudku Krajského súdu v Nitre č. k. 2To/78/2018-864 zo dňa 24. 10. 2018 a to dňa 05. 12. 2018. V tento deň žalobkyňa získala vedomosť o osobe škodcu, ako aj o rozsahu škody a riadne pokračovala v uplatnení svojho práva na náhradu škody v civilnom

sporovom konaní žalobou doručenou súdu dňa 14. 03. 2019, čo považoval za lehotu primeranú. Ďalej argumentoval, že vedomosť o vzniku škody objektívne vyjadriteľnej v peniazoch mohla žalobkyňa najskôr nadobudnúť oboznámením sa s výsledkami vyšetrovania dňa 18. 05. 2017, v rámci čoho jej bol poskytnutý vyšetrovací spis, ktorého súčasťou bol znalecký posudok MUDr. Rastislava Rozborila, PhD. č. 041/2017 zo dňa 17. 04. 2017, znalca v odbore zdravotníctvo a farmácia, odvetvie súdne lekárstvo, ktorým došlo k bodovému ohodnoteniu bolestného a týmto sa dozvedela o výške škody vyjadriteľnej v peniazoch. Ustálil, že subjektívna premlčacia doba začala žalobkyni plynúť od 17. 04. 2017 a plynula jej do 16. 10. 2017 (v trvaní 6 mesiacov), nakoľko 16. 10. 2017 na hlavnom pojednávaní v trestnej veci prehlásila, že si nebude uplatňovať náhradu škody voči žalovanému. Od 16. 10. 2017 do 24. 10. 2018, teda do právoplatného skončenia trestnej veci rozsudkom Krajského súdu v Nitre č. k. 2To/78/2018-864 zo dňa 24. 10. 2018, táto lehota neplynula, bola prerušená, resp. došlo k spočítaniu premlčacej doby v súlade s § 112 OZ a nanovo začala plynúť premlčacia lehota od 24. 10. 2018 do 14. 03. 2019 (v trvaní 5 mesiacov). Na podporu svojej argumentácie poukázal na rozsudok NS SR sp. zn. 1Cdo 43/2010 zo dňa 29. 02. 2012, v ktorom pripustil, že moment začiatku pokračovania plynutia premlčacej doby nie je deň nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia v trestnom konaní, ani moment vyznačenia právoplatnosti na takomto rozhodnutí, ale moment doručenia rozhodnutia v trestnom konaní poškodenému. Akcentoval, že v čase od 16. 10. 2017 do 24. 10. 2018 premlčacia lehota neplynula, preto námietku premlčania považoval za nedôvodnú. Rezultoval, že atribúty náhrady škody podľa ust. § 420 OZ boli v danom prípade preukázané právoplatným rozsudkom v trestnom konaní, preto vyhovel nároku žalobkyne, ktorý si uplatnila titulom bolestného vo výške 529,80 eura s 5 % ročným úrokom z omeškania od 14. 03. 2019, teda od podania žaloby až do zaplatenia, v súlade s ust. § 517 odsek 2 OZ v spojení s Nariadením vlády SR č. 87/1995 Z. z. v platnom znení, ktorú sumu uložil zaplatiť žalovanému do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Návrhy žalovaného na doplnenie dokazovania v tomto smere považoval za nadbytočné.

4. Vo vzťahu k nároku na zaplatenie sumy 2 003,42 eura s príslušenstvom titulom náhrady trov spojených s pribratím splnomocnenca v trestnom konaní vedenom pod sp. zn. 3T/63/2017 žalobu zamietol. Argumentoval, že právne zastúpenie žalobkyne v trestnom konaní bolo smerované a zamerané na preukázanie trestného činu týrania blízkej a zverenej osoby a k trestnému činu ublíženia na zdraví, z ktorých žalovaný nebol uznaný vinným, preto tieto trestné činy hodnotil tak, že bol z nich v právnom postavení obžalovaného oslobodený. Konštatoval, že vyúčtovanie trov právneho zastúpenia splnomocnenca v trestnom konaní bolo zamerané na právne úkony právnej pomoci súvisiace a vyslovene odkazujúce na ust. § 156 a § 208 Trestného zákona, pričom právna pomoc nebola poskytnutá ani v jednom prípade v súvislosti s trestným činom podľa § 360 Trestného zákona. Ako ďalší dôvod pre zamietnutie uviedol, že nešlo o prípad nákladov trov spojených s pribratím splnomocnenca v trestnej veci podľa § 18 zák. č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov, ktorý tento titul zahŕňa pod náhradu škody a takáto náhrada prináleží poškodenému, ak došlo k nesprávnemu úradnému postupu alebo z iných dôvodov v ňom citovaných. V danom konaní však nešlo o takýto titul náhrady škody a takýto typ náhrady škody nie je upravený v Občianskom zákonníku. Žalobkyňa si z vlastnej iniciatívy dobrovoľne zvolila právneho zástupcu na zastupovanie a obhajobu v trestnom konaní, preto musí niesť následky aj toho, že v trestnom konaní ako poškodená nemusela byť úspešná. Poukázal aj na účelnosť poskytovania právnej pomoci poškodenej, ktorý účel tiež nebol v trestnom konaní preukázaný. Tiež prihliadol na skutočnosť, že v trestnom konaní žalobkyňa vystupovala v pozícii poškodenej, čo je možné subsumovať aj na postavenie svedkyne, ale nie obžalovaného, resp. obvineného, čiže neexistuje právny titul, pre ktorý by si mohla náklady spojené s pribratím splnomocnenca uplatniť v občiansko-právnom konaní titulom náhrady škody. Dodal, že okrem toho náhradu trov spojených s pribratím splnomocnenca žalobkyňa ako poškodená v trestnom konaní neuviedla, že si ich bude uplatňovať titulom náhrady škody.

5. O trovách konania rozhodol podľa ust. § 255 ods. 2 zák. č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len CSP) s ohľadom na čiastočný úspech strán sporu. Dôvodil, že žalobkyňa sa domáhala zaplatenia sumy 2 533,22 eura, úspešná bola iba v rozsahu 529,80 eura, jej úspech tak predstavuje 21 % a neúspech 79 % a rozdiel medzi nimi je 58 % (79 % - 21 %). Z väčšej časti teda bol úspešný v konaní žalovaný, preto mu priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 58 %.

6. Proti tomuto rozsudku podala žalobkyňa odvolanie len v jeho zamietajúcej časti a v časti týkajúcej sa nároku na náhradu trov konania, domáhajúc sa ním zmeny v napadnutých častiach priznania jej sumy 2 003,42 eura a nároku na náhradu trov konania v plnom rozsahu. Dôvodila, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a jeho rozhodnutie vychádza z

nesprávneho právneho posúdenia veci. Zvýraznila, že z obsahu trestného spisu vedeného na Okresnom súde Nové Zámky pod sp. zn. 3T/63/2017 je zrejme, že na účelne bránenie jej práv v súvislosti s protiprávnym konaním žalovaného sa obrátila o pomoc na právneho zástupcu. S ohľadom na právny titul, podľa ktorého si uplatňuje náklady spojené s pribratím splnomocnenca, poukázala na ust. § 557 ods. 1 a 2 Trestného poriadku, v zmysle ktorého súd môže podľa okolností prípadu rozhodnúť na návrh poškodeného o tom, že odsúdenému ukladá povinnosť nahradiť poškodenému celé trovy alebo ich časť, ktoré súvisia s účasťou poškodeného v trestnom konaní, a to aj v prípade, ak poškodenému nebol priznaný nárok na náhradu škody ani sčasti. Mala za to, že predmetné ustanovenie nevylučuje právo poškodeného uplatniť si nárok na náhradu škody titulom trov spojených s pribratím splnomocnenca v civilnom konaní. Považovala za nepochybné, že trovy spojené s pribratím splnomocnenca predstavovali skutočnú škodu, ktorá jej vznikla v príčinnej súvislosti s protiprávnym konaním žalovaného, za ktoré bol právoplatne odsúdený rozsudkom Krajského súdu v Nitre č. k. 2To/78/2018-864 zo dňa 24. 10. 2018, pričom tieto trovy predstavovali výdavky vynaložené na účelne uplatnenie jej nároku na náhradu škody v trestnom konaní, ktoré si však neuplatnila v trestnom konaní v procesnom postavení poškodeného, a preto jej nemohli byť priznané v zmysle § 557 ods. 2 Trestného poriadku. Prezentovala, že to ale nevylučovalo jej právo uplatniť si tieto náklady v civilnom konaní, odkazujúc na § 420 ods. 1 a 3 a § 442 OZ. Uviedla, že trovy spojené s pribratím splnomocnenca jej vznikli v dôsledku protiprávneho konania, ktoré bolo právne kvalifikované ako trestný čin týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a), ods. 3 písm. d) Trestného poriadku a iné až do rozhodnutia Okresného súdu Nové Zámky vo veci sp. zn. 3T/63/2017, pričom posudzovanie právnej kvalifikácie protiprávneho konania žalovaného, ktoré oznámila orgánom činným v trestnom konaní, bolo v kompetencii orgánov činných v trestnom konaní. Tvrdila, že nemôže byť pričítané v jej neprospech využitie § 278 ods. 3 Trestného poriadku, z ktorého je zrejme, že súd nie je viazaný právnym posúdením skutku v obžalobe. Skutok, ktorý bol uvedený v obžalobnom návrhu Okresnej prokuratúry Nové Zámky, a o ktorom rozhodol Okresný súd Nové Zámky a v konečnom dôsledku aj Krajský súd v Nitre odsudzujúcim rozsudkom, bol sformulovaný na základe jej podozrení o spáchaní trestného činu žalovaným v trestných oznámeniach, ktoré sú súčasťou spisu. Ako obeť trestného činu sa obrátila o pomoc na advokáta, nakoľko sama nevedela využiť inštitúty upravené v Trestnom poriadku a v konečnom dôsledku využila svoje práva poškodeného upravené v § 53 a § 54 Trestného poriadku. Prezentovala názor, že pokiaľ by sa žalovaný nedopustil protiprávneho konania, za ktoré bol právoplatne odsúdený, tak by jej trovy spojené s pribratím splnomocnenca nevznikli. Nestotožnila sa preto s právnym názorom súdu prvej inštancie o nepriznaní jej nároku na náhradu škody titulom náhrady trov spojených s pribratím splnomocnenca. Akcentovala, že ako osoba poškodená trestným činom využila ústavou garantované právo na právnu pomoc v trestnom konaní, pričom trovy spojené s pribratím splnomocnenca boli vynaložené v príčinnej súvislosti s porušením povinnosti žalovaného, t. j. s protiprávnym konaním žalovaného, ktoré zvolenému splnomocnencovi uhradila, čo bolo v spore preukázané. V tomto smere poukázala na druhú vetu ustanovenia § 193 CSP.

7. Rozsudok súdu prvej inštancie v jeho vyhovujúcom výroku a vo výroku o nároku na náhradu trov konania napadol odvolaním i žalovaný dôvodiac, že súd prvej inštancie nesprávnym procesným postupom mu znemožnil, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces; konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci; súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a jeho rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Žiadal rozsudok vo vyhovujúcej časti zmeniť a žalobu zamietnuť, v časti týkajúcej sa sumy 42,60 eura konanie zastaviť a priznať mu nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%. Zdôraznil, že žalobkyňa si v trestnom konaní nárok na škodu na zdraví neuplatnila ani do skončenia prípravného konania, ani v konaní pred súdom, preto o nich súd v trestnom konaní nerozhodoval v zmysle § 555 Trestného poriadku, čím nenastali ani účinky prerušenia premlčacej doby. Nestotožnil sa s prvoinštančným súdom, že žalobkyňa plynula subjektívna premlčacia doba od 17. 04. 2017 do 16. 10. 2017, v období od 16. 10. 2017 do 24. 10. 2018 počas trestného konania pred súdom spočívala a nanovo začala plynúť od 24. 10. 2018 do 14. 03. 2019, odvolávajúc sa na rozhodnutie Rc 31/74 a rozsudok NS SR sp. zn. 1Cdo 43/2010. Takúto interpretáciu označil za neodôvodnený odklonom od rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp. zn. Mcd0/37/2000 a Nálezu Ústavného súdu SR sp. zn. II. ÚS 537/2011-31, ako i nepochopenie inštitútu spočívania premlčacej doby. Argumentoval, že prerušenie plynutia premlčacej doby nastáva výhradne v prípade, že a) poškodený uplatní svoj nárok na náhradu škody najneskôr do skončenia prípravného konania, b) poškodený je s nárokom na náhradu škody odkázaný na civilnoprávne konanie a c) po skončení trestného konania v konaní o náhrade škody riadne pokračuje, pričom tieto podmienky

musia byť naplnené kumulatívne. Keďže žalobkyňa si neuplatnila nárok na náhradu škody na zdraví v trestnom konaní, nebola tak splnená základná podmienka spôsobilá privodiť spočívanie premlčacej doby. Oponoval i záveru súdu prvej inštancie, že vedomosť o osobe škodcu získala žalobkyňa až doručením rozsudku Krajského súdu Nitra sp. zn. 2To/78/2018 dňa 05. 12. 2018, poukazujúc na rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2Obo/13/2017 z 20. 02. 2019 a sp. zn. 1 Cdo 82/2009. Tvrdil, že preukázateľnú informáciu smerujúcu k dostatočnému úsudku o osobe škodcu získala žalobkyňa najneskôr prvý deň po vznesení obvinenia proti nemu, teda dňom 09. 11. 2016, a premlčacia doba tak uplynula bez prerušenia a spočívania dňa 09. 11. 2018. Žalobu podanú dňa 14. 03. 2019 preto označil za podanú štyri mesiace po uplynutí subjektívnej premlčacej doby. Opierajúc sa o rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 305/2008 zo dňa 24. 09. 2008 a Najvyššieho súdu SR sp. zn. MCdo 37/2000, vytkol súdu prvej inštancie odlišný postup, keď ustálil, že vedomosť o vzniku škody objektívne vyjadriteľnej v peniazoch mohla žalobkyňa nadobudnúť najskôr oboznámením sa s výsledkami vyšetrovania dňa 18. 05. 2017. Mal za to, že nič nebránilo žalobkyni nečakať na iniciatívu orgánov činných v trestnom konaní, ale požiadať ošetrujúceho lekára o vyhotovenie posudku o vytrpenej bolesti podľa zák. č. 437/2004 Z. z. Odkázal tiež na svoje vyjadrenie na pojednávaní dňa 26. 06. 2019, kde okrem iného uviedol, že subjektívna premlčacia doba nezačína plynúť až právoplatnosťou rozsudku v trestnom konaní, ale začína plynúť najneskôr vznesením obvinenia. Vo vzťahu k náhrade škody poukázal na označené rozhodnutia Najvyššieho súdu ČR, podľa ktorých, ak ide o začiatok behu premlčacej doby práva na náhradu škody ustanovenie § 106 ods. 2 OZ ju viaže k udalosti, z ktorej škoda vznikla, ktorá zahŕňa nielen porušenie právnej povinnosti, ale aj vznik škody samotnej. Uviedol, že slovenská judikatúra s oporou v českej sa zhodli v tom, že vyhotovenie posudku o bolestnom alebo znaleckého posudku nie je začiatkom plynutia premlčacej doby, čo sa týka bolestného. Zhrnul, že z hľadiska počítania lehôt sa žalobkyňa dozvedela o škode na zdraví, ktorá jej mala byť spôsobená dňa 31. 08. 2016, resp. s určitosťou v období pred 16. 09. 2016 a zároveň mala už od 31. 08. 2016 vedomosť o tom, kto za túto škodu zodpovedá. Pokiaľ si nárok uplatnila žalobou až dňa 20. 03. 2019, učinila tak po uplynutí premlčacej doby pri neexistencii objektívnych dôvodov, ktoré by jej bránili uplatniť si nárok počas plynutia subjektívnej doby, teda najneskôr do 16. 09. 2018, a neexistoval ani dôvod, pre ktorý si tento nárok neuplatnila v trestnom konaní. Namietal preto, že nárok vyplývajúci zo škody na zdraví bol priznaný žalobkyni v rozpore s právom a rozhodovacou praxou najvyšších súdnych autorít, teda v rozpore s princípom právnej istoty, čím došlo k porušeniu práva na spravodlivý súdny proces a naplneniu odvolacích dôvodov bez akéhokoľvek odôvodnenia od tohto odklonu. Namietal i absenciu výroku o zastavení konania v časti rozdielu medzi žalobou uplatnenou sumou náhrady bolestného 572,40 eura a sumou 529,80 eura. Konštatoval, že o návrhu, ktorý mal charakter čiastočného späťvzatia v rozsahu 42,60 eura, rozhodol súd procesným uznesením o pripustení zmeny žaloby, proti ktorému nie je prípustné odvolanie, namiesto toho, aby rozhodol podľa § 145 ods. 2 CSP o čiastočnom zastavení konania v rozhodnutí vo veci samej, teda v meritórnom výroku. Uviedol, že v tejto časti má odvolanie súčasne charakter odvolania proti právoplatnému uzneseniu o pripustení zmeny žaloby, ktoré má vadu podľa § 365 ods. 1 písm. a/, b/ CSP s prihliadnutím na to, že absencia uznesenia o zastavení konania a jeho nahradenie procesným uznesením o zmene žaloby spôsobila v tejto časti, okrem vplyvu na trovy konania, aj nesprávnosť meritórneho výroku.

8. Žalobkyňa vo vyjadrení k odvolaniu žalovaného poukázala na ust. § 106 ods. 1 OZ, z ktorého je zrejmé, že v prípade plynutia subjektívnej premlčacej lehoty je potrebné rešpektovať subjektívnu vedomosť poškodeného o škode, ako aj o jej rozsahu, ktorú je možné objektívne vyčíslieť v peniazoch do takej miery, aby si poškodený mohol svoj nárok na náhradu škody uplatniť na súde, nevynímajúc vedomosť poškodeného o osobe škodcu, teda o tom, kto za škodu zodpovedá. Nepostačuje len možnosť dozvedieť sa o týchto dvoch prvkoch, ale vyžaduje sa preukázaná, skutočná vedomosť poškodeného o škode, ako aj o osobe škodcu. V tejto súvislosti argumentovala, že vedomosť o škode, ako ujme konkrétneho rozsahu nadobudla doručením rozsudku Krajského súdu v Nitre, č. k. 2To/78/2018-864 zo dňa 24. 10. 2018, ktorým bol žalovaný uznaný vinným z prečinu nebezpečného vyhrážania podľa § 360 ods. 1, 2 písm. b) Trestného zákona, nakoľko sa proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie odvolal nielen prokurátor Okresnej prokuratúry Nové Zámky, ale aj žalovaný v procesnom postavení obžalovaného. Ako poškodená nemohla až do rozhodnutia Krajského súdu v Nitre nadobudnúť vedomosť o spôsobe jeho rozhodnutia, nakoľko existovala eventuálna možnosť rozhodnutia o oslobodení žalovaného spod obžaloby. Vedomosť o výške škody spôsobenej jej konaním žalovaného mohla najskôr nadobudnúť doručením znaleckého posudku vyhotoveného MUDr. Rastislavom Rozborilom č. 041/2017 zo dňa 17. 04. 2017 Okresnému riaditeľstvu Policajného zboru v Nových Zámkoch, a do tohto obdobia nebolo možné ustáliť výšku spôsobenej škody. Rezultovala, že subjektívna premlčacia doba jej začala plynúť

dňom 05. 12. 2018, kedy bol rozsudok Krajského súdu v Nitre č. k. 2To/78/2018-864 doručený jej právnenému zástupcovi a uplynula by dňa 05. 12. 2020. Nesúhlasila s tvrdením žalovaného o jej vedomosti o osobe škodcu už dňa 31. 08. 2016 s poukazom na obsah trestných oznámení, v ktorých ako poškodená orgánom činným v trestnom konaní popísala svoje podozrenie, že malo dôjsť k spáchaniu trestného činu s popisom okolností a priebehu udalostí, z ktorých svoje podozrenie vyvodila. Úlohou orgánov činných v trestnom konaní bolo preskúmať jej podozrenie a podľa konkrétnych zistení postupovať v intenciách Trestného poriadku. Ak by podľa výsledkov trestného konania žalovaný v procesnom postavení obžalovaného trestný čin nespáchal, resp. by bol oslobodený spod obžaloby, jej žaloba o náhradu škody by bola zamietnutá a to s odvolaním sa na oslobodzujúci rozsudok vydaný v trestnom konaní. Aj z tohto dôvodu mala za to, že kvalifikovanú vedomosť o osobe škodcu a o rozsahu škody objektívne vyjadriteľnej v peniazoch nadobudla až doručením rozsudku Krajského súdu v Nitre č. k. 2To/78/2018-864. Rozsudok súdu prvej inštancie vo vyhovujúcej časti preto žiadala ako vecne správny potvrdiť.

9. V priebehu odvolacieho konania žalovaný písomným návrhom doručeným dňa 03. 05. 2021, žiadal odvolacie konanie prerušiť do rozhodnutia Najvyššieho súdu SR o jeho dovolaní proti rozsudku Krajského súdu v Nitre sp. zn. 2To 78/2018 a dôvodil, že dovolaním napadol správnosť a zákonnosť rozhodnutia, z ktorého žalobkyňa odvodzuje nárok na náhradu škody, a teda bezpochyby ide o situáciu prezumpovanú ust. § 164 CSP, resp. § 162 ods. 1 písm. a/ CSP.

10. Odvolací súd viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 379 a § 380 CSP) po zistení, že odvolanie podali v stanovenej lehote (§ 362 ods. 1 CSP) strany, v neprospech ktorých bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP), prejednal odvolania strán sporu bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP a dospel k záveru, že ich odvolania sú dôvodné.

11. V tomto konaní sa žalobkyňa žalobou, doručenou súdu prvej inštancie dňa 14. 03. 2019, voči žalovanému domáhala zaplata sumy 2 575,82 eura s 5% úrokom z omeškania od 04. 03. 2019 do zaplata z titulu náhrady škody, pozostávajúcej z náhrady za bolesť vo výške 572,40 eura a náhrady trov spojených s pribratím splnomocnenca v trestnom konaní vo výške 2 003,42 eura, ktorá jej mala byť spôsobená trestnou činnosťou žalovaného. Uznesením vyhláseným na pojednávaní dňa 26. 06. 2019, súd prvej inštancie pripustil zmenu žaloby v znení, že žalovaný je povinný zaplatiť žalobkyni z titulu náhrady za bolesť sumu 529,80 eura. Následne súd prvej inštancie vo veci rozhodol rozsudkom, ktorý s ohľadom na odvolanie oboch strán sporu je predmetom odvolacieho konania v celom rozsahu.

12. Odvolací súd prv, než pristúpil k meritórnemu prieskumu napadnutého rozsudku posudzoval dôvodnosť návrhu žalovaného na prerušenie odvolacieho konania, ktorý žalovaný odôvodnil podaním dovolania voči správnosti a zákonnosti rozsudku, vydaného v trestnom konaní, z ktorého žalobkyňa odvodzuje nárok na náhradu škody.

13. Podľa § 162 ods. 1 písm. a/ CSP, súd konanie preruší, ak rozhodnutie závisí od otázky, ktorú nie je v tomto konaní oprávnený riešiť.

14. Podľa § 164 CSP, ak súd neurobí iné vhodné opatrenia, môže konanie prerušiť, ak prebieha súdne alebo správne konanie, v ktorom sa rieši otázka, ktorá môže mať význam pre rozhodnutie súdu, alebo ak súd dal na také konanie podnet.

15. Nepochybne zhora citované zákonné ustanovenia, za splnenia v nich stanovených podmienok, je možné primerane aplikovať i v odvolacom konaní (§ 378 ods. 1 CSP). V tomto smere je však významné, že žalovaný požadoval odvolacie konanie prerušiť do rozhodnutia Najvyššieho súdu SR o jeho dovolaní proti rozsudku Krajského súdu v Nitre sp. zn. 2To 78/2018, o ktorom bolo rozhodnuté uznesením NS SR zo dňa 13. 10. 2021 sp. zn. 1Tdo 30/2021 a týmto bolo dovolanie žalovaného (obvineného) podľa § 382 písm. c/ Trestného poriadku odmietnuté. S ohľadom na túto skutočnosť odvolací súd návrh žalovaného na prerušenie odvolacieho konania ako nedôvodný zamietol pre nesplnenie predpokladov pre takýto postup.

16. Podľa § 420 ods. 1, 3 OZ každý zodpovedá za škodu, ktorú spôsobil porušením právnej povinnosti. Zodpovednosť sa zbaví ten, kto preukáže, že škodu nezavinil.

17. V § 420 je zakotvená všeobecná zodpovednosť fyzických a právnických osôb, za spôsobenú škodu, ktorá vychádza zo zásady zodpovednosti za škodu spôsobenú porušením akejkoľvek právnej povinnosti. Predpokladom jej vzniku je: protiprávny úkon, spôsobenie škody a príčinná súvislosť medzi protiprávnym úkonom a škodou. Všeobecná zodpovednosť za škodu podľa § 420 spočíva v zavinení škodcu, pričom zavinenie škodcu sa predpokladá (presumpcia zavinenia). Pri zodpovednosti za škodu vzniká záväzkovoprávny vzťah medzi tým, kto za škodu zodpovedá, a medzi poškodeným. Obsahom tohto vzťahu je právo poškodeného požadovať náhradu škody a povinnosť toho, kto podľa zákona za škodu zodpovedá, škodu nahradiť.

18. V prejednávanej veci z hľadiska skutkového stavu niet sporu o tom, že právoplatným rozsudkom Krajského súdu v Nitre č. k. 2To/78/2018-864 zo dňa 24. 10. 2018, bol žalovaný uznatý vinným, že po predchádzajúcich vzájomných nedorozumeniach s manželkou (žalobkyňou) dňa 31. 08. 2016 pred rodinným domom č. XX na S. J. v obci Q. C.Y., okres C. H., keď si žalobkyňa prišla do rodinného domu pre svoje veci, jej bránil niektoré veci si odniesť, kričal na ňu, že kradne, pričom sa žalobkyni vyhrážal slovami, že keď jeho babka, ktorej prišlo nevoľno zomrie, zomrie aj ona a že by ju najradšej zaškrtil, hodil do jazera a utopil, potom pristúpil k žalobkyni a napľul jej do tváre, následne ju fyzicky napadol tak, že ju chytil za vlasy a strhol ju na zem, následkom čoho spadla na kolená a pri tomto jej vulgárne nadával slovami, že je špina a že toto si zaslúži, čím jej spôsobil zranenia, a to: podvrtnutie hrudníkovej chrbtice a drobné kožné odierky na pravom a ľavom predkolení podľa znaleckého posudku z odboru zdravotníctva, odvetvie súdne lekárstvo, s dobou liečenia a práceneschopnosti od 31. 08. 2016 do 16. 09. 2016. Tým spáchal prečin nebezpečného vyhrážania podľa § 360 ods. 1, 2 písm. b/ Trestného zákona s poukazom na § 139 písm. c/ Trestného zákona, za čo mu bol uložený peňažný trest vo výške 1.500 eur a pre prípad jeho úmyselného zmarenia náhradný trest odňatia slobody vo výške 4 mesiace. Keďže predmetný rozsudok nadobudol právoplatnosť, s ohľadom na viazanosť súdu rozhodnutím príslušných orgánov o tom, že bol spáchaný trestný čin, priestupok alebo iný správny delikt postihnutelný podľa osobitného predpisu a o tom, kto ich spáchal (§ 193 CSP), je tak základ nároku na náhradu škody uplatnený žalobkyňou v tomto spore nepochybne daný. V súvislosti s protiprávnym konaním žalovaného, z ktorého žalobkyňa vyvodzuje jeho zodpovednosť za škodu si uplatnila 2 nároky a to: škodu na zdraví za bolesti a škodu ako majetkovú ujmu v súvislosti s trovami vynaloženými na jej splnomocnenca v trestnom konaní, ktoré nároky je nutné posudzovať samostatne.

19. Podľa § 444 OZ, pri škode na zdraví sa jednorázovo odškodňujú bolesti poškodeného a sťaženie jeho spoločenského uplatnenia.

20. Občiansky zákonník nevymedzuje pojem bolesť a pojem sťaženie spoločenského uplatnenia (SSU), ani to, v akom rozsahu a na základe čoho sa tieto práva priznávajú. Podmienky priznania poskytovania týchto náhrad, vydávanie lekárskeho posudku o bolestnom a SSU, jeho náležitosti, ako i zásady na ich hodnotenie ustanovuje zák. č. 437/2004 Z. z. o náhrade za bolesť a náhrade za sťaženie spoločenského uplatnenia v platnom znení. Náhrada za bolesť sa poskytuje jednorázovo a musí byť primeraná zistenému poškodeniu na zdraví, v priebehu liečenia alebo odstraňovaní jeho následkov (§ 3 ods. 1). Náhrada za bolesť sa poskytuje na základe lekárskeho posudku (§ 7 a 8). Sadzby bodového hodnotenia za bolesť sú ustanovené v prílohe č. 1 a v I. a III. časti.

21. Podľa § 2 ods. 1 zák. č. 437/2004 Z. z. bolesť je ujma spôsobená poškodením na zdraví, jeho liečením alebo odstraňovaním jeho následkov.

22. Podľa § 8 ods. 4 zák. č. 437/2004 Z. z., lekársky posudok sa vydáva, len čo zdravotný stav poškodeného možno považovať za ustálený; ak ide o sťaženie spoločenského uplatnenia, spravidla až po uplynutí jedného roka od poškodenia na zdraví.

23. V danom prípade žalobkyňa si po zmene žaloby uplatňovala náhradu za bolesť v rozsahu 30 bodov, pri hodnote jedného bodu vo výške 17,66 eura, t. j. v celkovej sume 529,80 eura s príslušenstvom. Vychádzala pri tom zo Znaleckého posudku č. 041/2017 zo dňa 17. 04. 2017 znalca MUDr. Rastislava Rozborila, ktorý konštatoval, že podľa všeobecného lekára pre dospelých MUDr. Benigny Šimonfyovej bola žalobkyňa práceneschopná od XX. XX. XXXX do XX. XX. XXXX a dĺžka jej liečby bola od 31. 08. 2016 do 16. 09. 2016. Hodnotenie bolestného znalec vykonal podľa položky 104 - za podvrtnutie hrudníkovej chrbtice v rozsahu 25 bodov a za odierky na pravom a ľavom predkolení v rozsahu 5 bodov. V nadväznosti na žalovaným vznesenú námietku premlčania nároku žalobkyne na bolestné, správne

súd prvej inštancie prioritne posudzoval jej dôvodnosť. Pokiaľ dospel k záveru, že nárok premlčaný nie je, žalovaný v odvolaní ho označil za nesprávny.

24. Podľa § 100 ods. 1 OZ, právo sa premlčí, ak sa nevykonalo v dobe, v tomto zákone ustanovenej (§ 101 až § 110). Na premlčanie súd prihliadne len na námietku dlžníka. Ak sa dlžník premlčania dovoľá, nemožno premlčané právo veriteľovi priznať.

25. Podľa § 106 ods. 1 OZ právo na náhradu škody sa premlčí za dva roky odo dňa, keď sa poškodený dozvie o škode a o tom, kto za ňu zodpovedá.

26. Podľa § 106 ods. 2 OZ, najneskoršie sa právo na náhradu škody premlčí za tri roky, a ak ide o škodu spôsobenú úmyselne, za desať rokov odo dňa, keď došlo k udalosti, z ktorej škoda vznikla; to neplatí, ak ide o škodu na zdraví.

27. Účelom inštitútu premlčania ako správne uviedol prvoinštančný súd, je pôsobiť na subjekty občianskoprávných vzťahov, aby v primeraných dobách uplatnili svoje práva a zároveň zabrániť tomu, aby povinné osoby neboli po časovo neprimeranej dobe nútené splniť svoje povinnosti. Ak uplynula zákonom stanovená premlčacia doba a oprávnená osoba v nej stanoveným spôsobom svoje právo nevykonala, vzniká povinnej osobe oprávnenie vzniesť námietku premlčania, a tým dosiahnuť stav, v rámci ktorého sa už oprávnená osoba nemôže s úspechom domáhať na súde svojho práva. Následkom účinne vznesenej námietky premlčania v občianskom súdnom konaní je, že premlčané právo nemožno oprávnenému priznať (§ 100 ods. 1 tretia veta OZ). Opodstatnenosť vznesenej námietky premlčania súd posudzuje prednostne (porovnaj R 29/1983).

28. Občiansky zákonník v § 106 ustanovuje premlčaciu dobu subjektívnu (§ 106 ods. 1) a objektívnu (§ 106 ods. 2), ktorých začiatok je upravený odlišne, pričom ak sa skončí plynutie jednej z nich, právo sa premlčí napriek tomu, že poškodenému prípadne plynie ešte druhá premlčacia doba. Občiansky zákonník viaže premlčanie práva na náhradu škody uplynutím subjektívnej dvojročnej premlčacej doby na podmienku vedomosti poškodeného: a) o škode ako o určitej majetkovej alebo nemajetkovej ujme určitého druhu a rozsahu, ktorú možno objektívne vyčíslieť v peniazoch do takej miery, aby poškodený mohol svoj nárok na náhradu škody uplatniť aj na súde; okamih vzniku škody, resp. vedomosť poškodeného o škode sa pritom nemusí zhodovať s okamihom škodnej udalosti, či s protiprávnym konaním, b) o tom, kto za vzniknutú škodu zodpovedá, t. j. o zodpovedajúcom subjekte. Začiatok plynutia subjektívnej premlčacej doby môže byť teda rozdielny vo vzťahu k vedomosti poškodeného o škodcovi a k jeho vedomosti o škode. Pokiaľ ide o právo na náhradu škody spôsobenej na zdraví, objektívna desaťročná premlčacia doba neprichádza do úvahy a uplatňuje sa iba subjektívna dvojročná premlčacia doba.

29. Pri posudzovaní, kedy sa poškodený dozvedel o tom, kto za škodu zodpovedá, treba vychádzať z preukázanej skutočnej vedomosti poškodeného a tomto prvku. Ako už judikoval NS SR, poškodený sa dozvie o tom, kto za škodu zodpovedá v okamihu preukázateľného získania informácie o skutkových okolnostiach, na základe ktorých si môže urobiť dostatočný úsudok o tom, konkrétne ktorá fyzická alebo právnická osoba za škodu zodpovedá; v uvedenom okamihu nemusí byť daná z rozhodnutia súdu vyplývajúca nespochybniteľná istota poškodeného o zodpovednom subjekte a o jeho zodpovednosti (viď R 16/2014). Znamená to, že pokiaľ poškodený mal skoršiu vedomosť o subjekte, ktorý zodpovedá za vzniknutú škodu, nemožno stotožňovať začiatok plynutia subjektívnej premlčacej doby s dátumom právoplatnosti rozsudku v trestnej veci.

30. O škode, spočívajúcej v bolestnom, sa poškodený dozvie v dobe, kedy možno objektívne vykonať ohodnotenie bolestného, lebo až vtedy má poškodený k dispozícii skutkové okolnosti, z ktorých možno škodu zistiť. Ako už bolo uvedené, náhrada za bolesť sa poskytuje na základe lekárskeho posudku, ktorý sa vydáva, len čo zdravotný stav poškodeného možno z medicínskeho hľadiska považovať za ustálený a ak ide o sťaženie spoločenského uplatnenia, spravidla až po uplynutí jedného roka od poškodenia na zdraví. Za ustálený sa považuje taký stav, pri ktorom spravidla nemožno predpokladať zásadné zmeny zdravotného stavu poškodeného v dôsledku škodnej udalosti. Akonáhle je teda zdravotný stav poškodeného ustálený, možno hodnotiť bolesť; týmto okamihom je bolesť zistená bez ohľadu na to, kedy vyhotoví ošetrojúci lekár posudok o bolestnom, ktorý je len dokladom potvrdzujúcim vytrpenú a zistenú bolesť. Za deň, kedy sa poškodený dozvie o škode z titulu bolesti, a teda za deň počiatku

plynutia 2-ročnej subjektívnej premlčacej lehoty v zmysle § 106 OZ je potrebné považovať deň ustálenia zdravotného stavu poškodeného a kedy je možné objektívne urobiť bodové ohodnotenie bolesti lekárom. Tento záver korešponduje i konštantnej judikatúre, keď Najvyšší súd SR v rozsudku sp. zn. M Cdo 37/2000 (R 68/2003), prijal záver, že za deň zistenia bolesti nemožno bez ďalšieho považovať deň ukončenia práceneschopnosti poškodeného, ani deň vyhotovenia posudku o bolestnom, ale okamih (deň) ustálenia zdravotného stavu poškodeného.

31. Podľa § 112 Občianskeho zákonníka, ak veriteľ v premlčacej dobe uplatní právo na súde alebo u iného príslušného orgánu a v začatom konaní riadne pokračuje, premlčacia doba od tohto uplatnenia po dobu konania neplynie. To platí aj o práve, ktoré bolo právoplatne priznané a pre ktoré bol na súde alebo u iného príslušného orgánu navrhnutý výkon rozhodnutia.

32. Ustanovenie § 112 OZ tak upravuje spočívanie premlčania iba v tom prípade, ak veriteľ v premlčacej dobe uplatní právo na súde alebo u iného príslušného orgánu a v začatom konaní riadne pokračuje. Za uplatnenie práva, ktorého cieľom je zachovanie premlčacej lehoty, treba považovať úkon oprávneného smerujúci k tomu, aby bolo rozhodnuté o existencii daného práva. Právo na náhradu škody sa v občianskoprávnom konaní uplatňuje žalobou, v trestnom konaní uplatnením nároku poškodeného v tzv. adhéznom konaní. Ak poškodený uplatní svoje právo na náhradu škody spôsobenej trestným činom v adhéznom konaní riadne a včas a v konaní riadne pokračuje, premlčacia doba od tohto uplatnenia po dobu adhézneho konania nebeží (porovnaj R 29/1985, uznesenie NS ČS zo dňa 27. 04. 2011 sp. zn. 25Cdo 3300/2010). Pokiaľ nedošlo v trestnom konaní k uloženiu povinnosti nahradiť poškodenému uplatnenú náhradu škody, má poškodený možnosť uplatniť si nárok na náhradu škody v občianskom súdnom konaní v premlčacej dobe, ktorej beh pokračuje po skončení trestného konania, o ktorom bol ako poškodený upovedomený až do úplného vyčerpania (Rc 31/74). Poškodený v konaní riadne pokračuje aj vtedy, ak po skončení trestného konania v primeranej dobe pokračuje v občianskom súdnom konaní. Určenie tejto primeranej doby bude vždy otázkou posúdenia okolností jednotlivého konkrétneho prípadu.

33. V posudzovanej veci súd prvej inštancie pri hodnotení dôvodnosti žalovaným vznesenej námietky premlčania dospel k záveru, že nárok žalobkyne na bolestné nie je premlčaný. Svoj záver odôvodnil tým, že žalobkyňa ako poškodená trestným činom žalovaného bezpochyby získala kvalifikovanú vedomosť o osobe škodcu a o rozsahu škody dňa 05. 12. 2018, kedy bol jej právnenému zástupcovi doručený rozsudok Krajského súdu v Nitre sp. zn. 2To/78/2018-864 zo dňa 24. 10. 2018 a dňa 14. 03. 2019, doručením žaloby na súd prvej inštancie v primeranej lehote riadne pokračovala v uplatnení svojho práva na náhradu škody. Zároveň ustálil, že subjektívna premlčacia doba na uplatnenie nároku na náhradu škody z ublíženia na zdraví začala žalobkyňi plynúť dňom 17. 04. 2017, t. j. dňom vyhotovenia znaleckého posudku č. 041/2017, ktorým došlo k bodovému ohodnoteniu bolestného a s ktorým sa oboznámila v rámci výsledkov vyšetrovania dňa 18. 05. 2017, čím nadobudla vedomosť o výške škody vyjadriteľnej v peniazoch. Táto plynula do 16. 10. 2017, kedy žalobkyňa na pojednávaní v trestnej veci prehlásila, že si náhradu škody voči žalovanému nebude uplatňovať a v zmysle § 112 OZ spočívala do 24. 10. 2018, t. j. do právoplatnosti trestného rozsudku Krajského súdu v Nitre sp. zn. 2To/78/2018-864 a nanovo začala plynúť od 24. 10. 2018 do podania žaloby. Vyvodil, že premlčacia doba celkovo uplynula v trvaní 11 mesiacov, a teda nárok premlčaný nie je. Tento právny záver súdu prvej inštancie je neudržateľný, keďže je v rozpore s ustálenou súdnou praxou, ním poskytnutá argumentácia je vzájomne protirečivá a v neposlednom rade je záver o nepremičaní nároku potrebné považovať i za predčasný. Vo svetle zhora uvedených teoreticko-právnych východísk pre stanovenie začiatku plynutia subjektívnej premlčacej doby pri práve na náhradu škody spôsobenej na zdraví, o ktorý prípad ide v tomto spore, bolo totiž nevyhnutné zákonným spôsobom sa vysporiadať s otázkou vedomosti žalobkyne o škodcovi a jej vedomosťou o škode, čo však súd prvej inštancie neučinil. V opačnom prípade by nemohol konštatovať, že žalobkyňa získala nepochybne vedomosť o osobe škodcu a o rozsahu škody doručením trestného rozsudku odvolacieho súdu dňa 05. 12. 2018 a zároveň ustáliť začiatok behu subjektívnej premlčacej lehoty dňom 17. 04. 2017, kedy bol vyhotovený znalecký posudok, v rámci ktorého bolo vykonané i bodové ohodnotenie jej bolesti. Odvolací súd nezdieľa názor prvoinštančného súdu, že žalobkyňa ako poškodená získala vedomosť o tom, kto za škodu na jej zdraví zodpovedá až doručením trestného rozsudku Krajského súdu v Nitre č. k. 2To/78/2018-864 jej právnenému zástupcovi. V tomto smere za situácie, že zranenia žalobkyne boli jej spôsobené fyzickým atakom žalovaného, ako jej bývalým manželom, už v inkriminovaný deň 31. 08. 2016 žalobkyňi boli známe skutočnosti o tom, že za škodu na jej zdraví zodpovedá práve žalovaný. S ohľadom na túto skoršiu preukázateľnú vedomosť žalobkyne o zodpovednosti žalovaného za škodu podstatným pre začatie plynutia 2-ročnej

premlčacej doby žalobkyne pre uplatnenie jej nároku na bolestné bol tak okamih, kedy sa dozvedela o škode. Ako už odvolací súd uviedol, týmto okamihom je deň ustálenia zdravotného stavu žalobkyne (viď bod 30. rozhodnutia), ktorý je určujúci pre stanovenie začiatku plynutia subjektívnej premlčacej doby aj v danom prípade. Doposiaľ zistený skutkový stav vo veci nedáva však podklad pre bezpečné zistenie, kedy u žalobkyne došlo k ustáleniu jej zdravotného stavu v súvislosti s protiprávnym konaním žalovaného, a to napriek tomu, že znalec MUDr. Rastislav Rozboril vo svojom znaleckom posudku, podanom v rámci trestného konania, konštatoval, že liečba žalobkyne trvala od 31. 08. 2016 do 16. 09. 2016 a jej dĺžka bola adekvátne a primeraná. Tento záver znalca je však bez akéhokoľvek bližšieho zdôvodnenia, pričom ukončenie liečby automaticky neznamená i ustálenie zdravotného stavu žalobkyne, práve ktorá okolnosť je významná z hľadiska počiatku plynutia premlčacej doby. Zvlášť, pokiaľ žalobkyňa pri svojom výsluchu na pojednávaní dňa 26. 06. 2019 uviedla, že i po ukončení práceneschopnosti sa v súvislosti so zraneniami spôsobenými jej žalovaným liečila formou rehabilitácie do februára, resp. marca 2017. Bezpečné zistenie, kedy došlo k ustáleniu zdravotného stavu žalobkyne je tak kľúčovou otázkou pre posúdenie námietky premlčania žalovaného, ktorej súd prvej inštancie však nevenoval pozornosť a v tomto smere nevykonal potrebné dokazovanie. Bez náležitého zistenia tejto skutočnosti tak nemožno prijať bezpečný záver o dôvodnosti, resp. nedôvodnosti žalovaným vznesenej námietky premlčania vo vzťahu k nároku žalobkyne na bolestné. Bude preto úlohou prvoinštančného súdu sa s ňou vysporiadať zákonom zodpovedajúcim spôsobom so zachovaním postupu podľa § 206, prípadne 207 ods. 1 CSP, keďže otázka ustálenia zdravotného stavu žalobkyne je skutočnosťou, na ktorú sú potrebné odborné znalosti. Poukazujúc na závery formulované v bode 31. a 32. tohto rozhodnutia, týkajúce sa inštitútu spočívania premlčania, odvolací súd sa stotožňuje s námietkou žalovaného, že súd prvej inštancie nesprávne vyvodil, že sú splnené podmienky pre jeho aplikáciu v danej veci. Ak totiž zo strany žalobkyne nedošlo k uplatneniu jej nároku na náhradu škody riadne a včas v rámci adhézneho konania, keď samotný súd prvej inštancie konštatoval, že žalobkyňa v trestnom konaní dňa 16. 10. 2017 prehlásila, že si náhradu škody voči žalovanému uplatňovať nebude, pričom netvrdil, že k uplatneniu nároku žalobkyňou došlo v trestnom konaní už pred týmto dňom, za tejto situácie v rozpore so zákonnou úpravou nesprávne do plynutia subjektívnej premlčacej doby nepočítal čas od 16. 10. 2017 do 24. 10. 2018 (do právoplatnosti rozsudku v trestnom konaní), kedy premlčacia doba mala spočívať. Spočívanie premlčacej doby mohlo nastať len výlučne v prípade, že žalobkyňa si právo na náhradu škody spôsobenej jej žalovaným uplatnila v adhéznom konaní riadne, t. j. najneskoršie do skončenia vyšetrovania alebo skráteného vyšetrovania, popr. už v trestnom oznámení vyjadrila vôľu požadovať od žalovaného náhradu škody a včas, t. j. v priebehu premlčacej doby a v konaní riadne pokračovala.

34. Odvolaciemu prieskumu podliehalo rozhodnutie súdu prvej inštancie i v jeho zamietajúcej časti, ktorú odvolaním napadla žalobkyňa. Prvoinštančný súd návrh žalobkyne na zaplatenie sumy 2.003,42 eura predstavujúcej náhradu trov advokáta vynaložených v trestnom konaní v súvislosti s jeho pribatím ako splnomocnenca posúdil ako nedôvodný majúc za to, že právna pomoc nebola žalobkyne poskytnutá v súvislosti s trestným činom, pre ktorý bol žalovaný uznaný vinným, nešlo o prípad podľa zák. č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a takýto typ náhrady škody nie je upravený v Občianskom zákonníku, účelnosť poskytnutia právnej pomoci žalobkyne nebola v trestnom konaní preukázaná a neexistuje právny titul, pre ktorý by si mohla tieto trovy uplatniť v občianskoprávnom konaní titulom náhrady škody. Prioritne odvolací súd poukazuje na to, že žalovaný vzniesol námietku premlčania i vo vzťahu k tomuto samostatnému nároku žalobkyne, preto bolo povinnosťou súdu prvej inštancie posúdiť jej dôvodnosť skôr, ako pristúpil k hodnoteniu opodstatnenosti samotného nároku. Z odôvodnenia preskúmaného rozsudku však neplynie, že by tak učinil, keď tento neposkytuje absolútne žiadnu argumentáciu v tomto smere, čoho dôsledkom je jeho nepreskúmateľnosť a naplnenie odvolacieho dôvodu podľa § 365 ods. 1 písm. b/ CSP.

35. Odvolací súd tiež uvádza, že uvedenú východiskovú argumentáciu prvoinštančného súdu nemožno považovať za správnu. Zákon č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok za poškodeného označuje osobu, ktorej bolo trestným činom ublížené na zdraví, spôsobená majetková, morálna alebo iná škoda, alebo boli porušené, či ohrozené jej iné zákonom chránené práva alebo slobody (§ 46 ods. 1 veta prvá) a umožňuje poškodenému sa môže dať zastupovať splnomocnencom (§ 53 ods. 1), ktorý je oprávnený robiť za poškodeného návrhy na vykonanie dôkazov, podávať žiadosti a opravné prostriedky a je tiež oprávnený zúčastniť sa všetkých úkonov, na ktorých sa môže zúčastniť poškodený (§ 54 ods. 1). Právo byť v konaní zastúpený advokátom vyplýva aj z čl. 47 ods. 2 Ústavy SR, podľa ktorého každý má právo na právnu pomoc v konaní pred súdmi, inými štátnymi orgánmi verejnej správy od začiatku konania, a to za podmienok ustanovených zákonom. Právo na právnu pomoc trvá až do skončenia

konania a jeho súčasťou je aj právo na náhradu vynaložených trov konania. O trovách poškodeného v trestnom konaní rozhoduje súd v intenciách § 557 Trestného poriadku a ak nie sú splnené podmienky na rozhodnutie o trovách poškodeného v trestnom konaní, poškodený si ich môže uplatniť spolu so svojím nárokom v občianskom súdnom konaní. Ak teda poškodený splnomocnil svojím zastupovaním advokáta ako splnomocnenca, trovy s tým spojené je v zásade treba posudzovať ako trovy potrebné na účelné uplatnenie nároku poškodeného na náhradu škody v adhéznom konaní. Škodu totiž predstavuje každá majetková ujma, ku ktorej došlo protiprávnym konaním iného subjektu, za ktorú tento zodpovedá a obsahom pojmu majetková škoda tak, ako ju zadefinovala ustálená judikatúra, je zmenšenie majetku poškodeného, preto pod tento pojem možno zaradiť akúkoľvek majetkovú ujmu, ktorá je vnímateľná zmyslami, ale aj inú ujmu, ktorú je možné objektívne zistiť. Náklady vzniknuté pri uplatnení nároku v trestnom konaní sú tak majetkovou ujmu, ktorá vznikla poškodenému v príčinnej súvislosti s protiprávnym konaním vinníka (porovnaj R 71/1971). Tieto hľadiská sa presadia i v danom prípade, čo však súd prvej inštancie nevezal na zreteľ. Je zrejmé, že žalobkyňa ako poškodená v trestnom konaní bola zastúpená splnomocnencom, ktorý za ňu robil úkony a v trestnom konaní jej nárok na náhradu škody nebol ani sčasti priznaný. Rovnako tak, že trovy právneho zastúpenia žalobkyne ako poškodenej v trestnom konaní vznikli v dôsledku a v príčinnej súvislosti s protiprávnym konaním žalovaného, ako to dokladuje trestný rozsudok Krajského súdu v Nitre sp. zn. 2To/78/2018, ktorým žalobkyňa spôsobila zranenia, pričom právna kvalifikácia jeho skutku v tomto smere nemôže byť rozhodujúca. Za tohto stavu bolo preto povinnosťou súdu prvej inštancie v prípade záveru o nedôvodnosti žalovaným vznesenej námietke zaujatosti posúdiť opodstatnenosť tohto nároku žalobkyne z predostretých hľadísk pri súčasnom posúdení, či žalobkyňa v adhéznom konaní si uplatnila svoj nárok na náhradu škody a či trovy právneho zastúpenia boli vynaložené účelne, čo však neučinil.

36. V neposlednom rade žalovaný v odvolaní namietal, že konanie súd prvej inštancie zaťažil i vadou majúcou vplyv na rozhodnutie vo veci samej tým, že právoplatným uznesením pripustil zmenu žaloby. Obsah spisu dokladuje, že žalobkyňa žalobou voči žalovanému sa domáhala zaplataenia úhrnnej sumy 2.575,82 eura s prísl., ktorá predstavovala bolestné vo výške 572,40 eura a náhradu trov trestného konania vo výške 2.003,42 eura. Na pojednávaní dňa 26. 06. 2019 žiadala pripustiť zmenu žaloby len vo vzťahu k bolestnému a z tohto titulu jej priznať sumu 529,80 eura. V nadväznosti na tento návrh súd prvej inštancie za účasti oboch sporových strán vyhlásil uznesenie, ktorým pripustil zmenu žaloby v navrhovanom znení. Nepochybne ust. § 139 CSP umožňuje žalobcovi počas konania so súhlasom súdu meniť žalobu, pričom za zmenu žaloby označuje návrh, ktorým sa rozširuje uplatnené právo, sa uplatňuje iné právo alebo ide o podstatnú zmenu alebo doplnenie rozhodujúcich skutočností tvrdených v žalobe (140 ods. 1, 2 CSP). O takýto prípad však v danej veci nejde, pretože žalobkyňa návrhom požadovala priznanie nižšej sumy, ako si žalobou uplatnila, ktorá situácia je zákonom definovaná ako čiastočné späťvzatie žaloby a postup s ňou spojený je upravený v § 144 a nasl. CSP. Významným dôsledkom späťvzatia žaloby je pri splnení zákonných podmienok čiastočné zastavenie konania, ktoré predchádza rozhodnutiu vo veci samej a má na toto rozhodnutie vplyv. Nesporne návrh žalobkyne, posudzujúc ho podľa jeho obsahu, tak bol čiastočným späťvzatím žaloby, o ktorom bol súd prvej inštancie povinný rozhodnúť v intenciách § 144 a nasl. CSP, a nie procesne nesprávnym postupom podľa § 142 a nasl. CSP. Právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktorým pripustil zmenu žaloby, má tak vadu majúcu vplyv na rozhodnutie vo veci samej, ktoré zistenie musí mať za následok jeho zrušenie.

37. Z vyššie uvedených dôvodov odvolací súd rozhodol spôsobom uvedeným v enunciiate tohto rozhodnutia. Napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zrušil podľa § 389 ods. 1 písm. b/, c/ CSP a zároveň podľa § 389 ods. 2 CSP zrušil aj jeho uznesenie o pripustení zmeny žaloby. Podľa § 391 ods. 1 CSP vec vrátil prvoinštančnému súdu na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, v ktorom súd prvej inštancie viazaný právnym názorom odvolacieho súdu (§ 391 ods. 2 CSP) doplní dokazovanie v naznačenom smere a vo veci opätovne rozhodne, pričom svoje rozhodnutie náležite odôvodní, vyporiadajúc sa i s argumentáciou strán sporu vznesenou v ich odvolaniach. Zároveň rozhodne o trovách konania, vrátane trov konania odvolacieho (§ 396 ods. 3 CSP).

Toto rozhodnutie bolo prijaté odvolacím senátom pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote 2 mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii; ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP); dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP); povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

a/ dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b/ dovolateľom právnická osoba, jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná, má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c/ dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).